

kan gennemføres fælles for forskellige personalegrupper.

Rapporten indeholder også en beskrivelse af de *praktiske foranstaltninger i forbindelse med vidners deltagelse i retsmøder*, som politiet allerede i dag anvender, i det omfang sagens karakter giver anledning til det. Der kan f.eks. være tale om, at politiet følger et utrygt vidne til og fra afhøringen i retten. De eksempler, der er omtalt i rapporten og de foreslåede uddannelsesaktiviteter, jf. ovenfor, kan være med til at øge opmærksomheden om de praktiske foranstaltninger, der kan anvendes til at beskytte vidner.

Justitsministeriets overvejelser og forslag i anledning af andre af forslagene i arbejdsgruppen, der kan gennemføres administrativt, er beskrevet nedenfor i pkt. 4.5. (udvidet adressebeskyttelse for vidner), pkt. 4.6. (særskilt venterum for vidner) og pkt. 4.7. (vidnebeskyttelse i sager af helt særlig karakter).

4.3. Tidligere initiativer på området

I forlængelse af handlingsplanen fra marts 1995 om organiseret kriminalitet og rockerkriminalitet er der både nationalt og internationalt taget en række initiativer med henblik på forbedret vidnebeskyttelse.

Forslagene i handlingsplanen om udelukkelse af bandemedlemmer fra retsmøder, tidlig indenretlig afhøring af vidner og udvidet kriminalisering af trusler m.v. mod vidner er gennemført ved lov nr. 411 af 10. juni 1997 (Styrkelse af politiets efterforskningsmuligheder).

Endvidere er der ved lov nr. 349 af 23. maj 1997 (Styrkelse af retsstillingen for ofre for forbrydelser) taget en række initiativer af betydning for vidner, som samtidig er ofre. Det drejer sig om en udvidet adgang til at få beskikket bistandsadvokat, etablering af lokale offerrådgivninger samt et nyt, udvidet forsøg med mægling i konfliktråd. Endelig er forsøgsordningen i Sundhedsministeriets regi vedrørende psykologhjælp til voldsofre og andre særlig udsatte grupper gjort permanent.

4.4. Forhåndsafgørelse om dørlukning m.v.

4.4.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 29, stk. 4, nr. 1, kan retten under en straffesag beslutte, at dørene skal lukkes for offentligheden (*dørlukning*), bl.a. hvis særegne omstændigheder giver grund til at antage, at offentlig behandling vil medføre fare for nogens sikkerhed eller tilføje nogen en unødvendig krænkelse. Denne bestemmelse kan f.eks. anvendes til at lukke dørene un-

der afhøring af et vidne (forurettede), som kan tænkes at blive udsat for overgreb.

Herudover kan retten forbyde offentlig gengivelse af, hvad der er foregået under et offentligt retsmøde (*referatforbud*), når der er grund til at antage, at gengivelse af forhandlingen vil medføre fare for nogens sikkerhed, jf. retsplejelovens § 31, stk. 3, 2. pkt.

Vis ingen offentlig interesse taler imod det, kan retten endvidere forbyde offentlig gengivelse af navn, stilling eller bopæl (*navneforbud*) for sigtede eller andre under sagen nævnte personer - herunder f.eks. vidner - eller at den pågældendes identitet på anden måde offentliggøres, jf. retsplejelovens § 31, stk. 3, 4. pkt.

Retten kan i øvrigt efter omstændighederne beskytte navnet på et vidne mod offentlig omtale ved at undlade at nævne navnet i dommen.

Reglerne om dørlukning, referatforbud og navneforbud er foreslået revideret i *betænkning nr. 1330/1997 om samarbejdet mellem retterne og pressen*. Udvalget foreslår nogle ændringer i de materielle regler på dette område. Det foreslås bl.a., at navneforbud kun skal kunne nedlægges, hvis offentlig gengivelse vil udsætte nogen for unødvendig krænkelse, jf. herom ovenfor pkt. 4.2. Der er den 5. november 1998 fremsat lovforslag på grundlag af betænkningen (nr. L 78).

Efter retsplejelovens § 848, stk. 1, kan retten beslutte, at *tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne afhøres*, når særegne grunde taler for, at en uforbeholden forklaring ellers ikke kan opnås. Tiltalte skal i så fald efterfølgende have oplysning om, hvem der har afgivet forklaring i tiltaltes fravær, og om indholdet af forklaringen, jf. stk. 2.

Der vil efter de gældende regler oftest først i forbindelse med domsforhandlingen blive truffet afgørelse om dørlukning, referatforbud og navneforbud og om, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne afgiver forklaring.

4.4.2. Forslaget i rapporten

Arbejdsgruppen vurderer, at usikkerheden om, under hvilke former afhøringen kommer til at foregå, for nogle vidner kan medvirke til at øge den utryghed, som vidnet i forvejen føler ved at skulle vidne.

I rapporten foreslås det derfor, at der ved en lovændring skabes mulighed for, at retten efter anmodning fra anklagemyndigheden eller fra et vidne *forud* for domsforhandlingen kan træffe afgørelse om de nævnte foranstaltninger.

4.4.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig med arbejdsgruppen i, at en regel om, at der inden domsforhandlingen kan træf-